

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thronus Dei Maria Deipara

Spinelli, Pietro Antonio

Coloniæ Agrippinæ, 1696

Insignis victoria, quam Christus Dominus de dæmone per carnem à sanctissima Virgine Deipara acceptam retulit, aliis metaphoris ex sacris litteris desumptis ostenditur, cap. 23

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46853)

Iacob 4.
Athanas.
Nota de
Christi a-
d in e
passions.

semper familiare sit ei fugere. Quare Iacobi 4. recte dicitur, *Resistite diabolo, & fugiet à vobis:* ad hanc fugam alludit Athanasius ser. de passione Domini, ubi docet arundinem vim habere tollendi serpentes, & datam esse Christo in passione, cum ei milites illuderent; quoniam mystice Christus persequutus est fugientem draconem diabolum. Hieronymus pulchre in Isa. 27. de hoc colubro fugiente dicit, *Qui, inquit, nunquam fugere consuevit, à Christo effugatur;* addit Hierony. de hoc dracone diabolo dici in lib. Iob: *Adhaeres draconem in hamo, circumdabis capistrum navibus eius.* Statimque; *Hoc est principium plasmatis Domini, quod factum est, ut illudatur ab Angelis eius, & in Psal. 103. Draco ista, quem formasti ad illudendum ei, & Apoc. 12. Facta est pugna, &c. Et missus est draco magnus coluber antiquus, qui vocatur diabolus, & satanas, &c.* Illud, inquit Hieronymus notandum, quod & in Psal. & in Iob propterea factus dicitur draco, hoc est Leviathan, ut illuderetur ei ab Angelis; unde & Apostoli accipiunt potestatem, ut calcant super serpentes, & scorpiones, & super omnem virtutem inimici. hæc Hieronymus, hic animadvertendum Hieronymum ibi legere, ut illudatur ab Angelis, cum tamen Iob 40. legatur, *Ab ancillis suis.*

Ierony.
18. His explicatis de gladio Domini, & de serpente Leviathan facile intelligemus, quid

sibi velit vaticinium *Isaiæ*, quod prædicit Dominus in die illa visitatum se super Leviathan (id est dæmonem) in suo gladio. (id est in humanitate) hanc enim visitationem præstitit in incarnatione, cum ex Virginis sanguinibus humanitatem suscepit, quasi gladio se accingens, quod initio dicebamus. Et hoc est, quod Zacharias pater Præcursoris impletum pronunciauit facta incarnatione, cum dixit: *Benedictus Dominus Deus Israel, quia visitavit, & fecit redemptionem plebis suæ; & hanc visitationem esse contra Leviathan ostendit illis verbis: Salutem ex inimicis nostris, & de manu omnium, qui oderunt nos. Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati seruiamus illi, in sanctitate, & iustitia coram ipso omnibus diebus nostris.* Hanc visitationem per incarnationem contra Leviathan præcabatur à Domino Regius Propheta, cum vineam Dei, id est plebem suam, direptam, & incensam, & per filij hominis, id est Christi visitationem reparandam dicit, & à Christi increpatione hostes vineæ perituros, affirmat, ait enim *Psal. 79. Deus virtutum conuertere, respice de caelo, & vide, & visita vineam istam, & perfice eam, quam plantauit dextera tua, & super filium hominis, quem confirmasti tibi incensa igni, & suffossa ab increpatione vultus tui peribunt, fiat manus tua super virum dexterae tuæ, & super filium hominis, quem confirmasti tibi.*

Isai. 27.
Quomodo
Christus
contra da-
mones illis
visitauit.

Luce. 11.

Psal. 79.

INSIGNIS VICTORIA QVAM CHRISTVS DOMINVS
de dæmone per carnem à sanctissima Virgine Deipara acceptam
retulit, alijs metaphoris ex sacris literis
desumptis ostenditur.

CAPUT XXIII.

S Y M M A R I V M,

Christi de dæmone victoria sub typo hami extrahentis Leviathan Iob 40. num. 1.
Christi de dæmone victoria sub typo manus eductæ aspudem Isai. 11. nu. 4.
Christus infans multipliciter Satanæ spolia detraxit, num. 5.
Christi in mundum aduentu obmutescunt oracula, num. 10.
Christi de dæmone victoria in Gedeone, qui Ma-

danitas prostravit, prafigurata nu. 14.
Christi de dæmone victoria in Dauide, qui Goliath prostravit, prafigurata num. 16.

CHRISTI DE DÆMONE VICTORIA
sub typo hami extrahentis Leviathan, Iob 40.

Hanc eandem serpentis centritionem, atque expulsionem perficiam secundam per Christi humanitatem et meta Iob Viginti ra visito.

2ia Christi
sub typo ha
mi i. cum
extrahen
tia.
Iob 40.

Virginē acceptam alia metaphora, quam nos secundo loco explicandam suscepimus, proponit ipse Deus Iob 40. ubi eam naturæ viribus impossibilem propter huius serpentis astutias, & efferas vires; Christo tamen facilissimam per hamum mysticum indicavit illis verbis: *An extrahere* (inquit Dominus) poteris *Leuiathan hamo* & *fune ligabis linguam eius?* quasi dicat, hamo & fune, nequaquam humanis viribus, vel industria, sed Christi Domini virtute præparatis id faciendum esse: vt rectè explicant Hieronymus super Isaia cap. 27. Gregorius libro 33. Moralium, cap. 10. & 12. & alii: Ante aduentum enim Christi (inquit Augustinus sermone 197 de tempor.) solutus erat diabolus: veniens Christus fecit de eo quod in

Hierony.
Gregorius
Augustin.

Matt. 22.

Euangelio dictum est: *Nemo potest intrare in domum fortis, & vasa eius diripere, nisi prius alligauerit fortem: venit ergo Christus, & alligauit diabolum, ita Augustinus. Sed quomodo id factum est? In hamo incarnationis: Dominica cetus iste, inquit Gregorius, ad omnium hominum mortem inhians, vitam pendè omnium vorans, captus est: in Christo enim erat humanitas tanquam esca, quæ ad se deuorantem duceret, & erat ibi diuinitas tempora passionis latens, cuius aculeus mordentem cetum tenuit, & perforauit: dum enim ipse Christo mortem iniuste appetiit, nos, quos quasi iuste tenebat, amisit. ita Gregorius.*

Gregorius

S Leo,

Quod idem eleganter sanctus Leo sermone 9. de Passione: Diabolus, inquit, non intellexit, quod sciendo in Christum suum destrueret principatum: sed malitia nocendi auidus, dum irruit, ruit: dum capit, captus est, dum persequitur mortalem, incidit in Saluatorem. & serm. 11. de Passione, dæmonem omnium captiuorum dicit amisisse seruitutem, dum nihil sibi debentis persequitur libertatem. Idem habetur ex Augustino sermone citato 197. de tempore, & fusè libro quarto de Trinitate, capite 13. & libro decimotertio cap. 14. Epiphanius quoque hunc hamum dicit esse Christi diuinitatem; in sermone enim de Deipara, sic ait, *Aue gratia plena, hami esca spiritualis, in te siquidem hamus diuinitas* ita Epiphanius, Virgo autem sanctissima ex iuis visceribus esca hunc hamum vestiuit, de quo Chrysostomus homil. 5. ex variis in Matthæum locis, *Sicut hamo, inquit, esca præda posita pisces illudimus, qui auiditate præda hamo capiuntur, sic & diabolo coningis, dum tantum corpus homini in filio Dei considerat. & Deum in corpore non agnoscit, quasi ad præparatam sibi prædam solita rapina festinat: sed dum vult auidius prædam rapere, ipse Leuiathan, ipse ut piscis adductus, in hamo, præda Domini captus efficitur.* hæc Chrysostomus. De hoc etiam vide Rupertum lib. 1. in Matth.

Augustin.

Epiphani.

Chrysostr.

Petrus verò Damianus hoc ipsum eleganter sic explicat: *Ex utero Virginis egreditur Christus vestitus cilicio nostra mortalitatis, & de Virgine virgam, de libro autem generationis lineam faciens, diuinitatis hamum innoxius, quem carnis operuit virginali, ut draco magnus illæsus ad carnem, ferrum diuini numini subiensret, hæc Damianus.*
2. Sed illud animaduertendum, hamum esse ferreum, ne à pisce consumi possit, aduncum ad retinendum, & acutum ad penetrandum, & perforandum; esca verò solere esse vermem, vel aliquid simile. Et quidem diuinitas Christi veluti ferum est inuincibilis est: que veluti adunca: ab eius enim manu propter suam potentiam nihil extorqueri, neque elabi potest, & per sapientiam, a que omnino potentiam est acuta, ut penetret omnia, & perforet maxillam Leuiathan, corpus verò Christi sanctissimum, quod veluti esca fuit, huic hamo circumposita quando Verbum caro factum est ex Virgine, vermi quo in piscatione per hamum frequentissimè vii solemus; comparatur, ideo Psal. 21. ex Christi persona: *Ego, inquit, sum vermis, & non homo;* quod in sua Conceptione, Passione, ac in Victoria, quam de dæmone, & de mundo retulit, facile possumus animaduertere: primò enim ex Euthymio, & ex Ambrosio in psal. 21. vermis absque sexu commixtione virtute solis ex terra, vel ex ligno aliquo gignitur, ita & Christus ex sola Virgine de Spiritu sancto concipitur, in cuius figuram 2. Reg. 23. David Rex dicitur, *quasi tenerimus ligni vermiculus.* Secundo, Christus vermi assimilatur in passione, etenim in eum Iudæi veluti in despiciatissimum vermiculum abique villo commiserationis sensu per summam crudelitatem læuerunt, nam erga vermem si ferro in partes dissecetur, si pedibus proteratur, & conculcetur, homines non adeò misericordia tanguntur, sicuti cum hæc eadem in animalibus perfectioribus fiunt; ita Christus in tota sua passione, &

lo coningis, dum tantum corpus homini in filio Dei considerat. & Deum in corpore non agnoscit, quasi ad præparatam sibi prædam solita rapina festinat: sed dum vult auidius prædam rapere, ipse Leuiathan, ipse ut piscis adductus, in hamo, præda Domini captus efficitur. hæc Chrysostomus. De hoc etiam vide Rupertum lib. 1. in Matth.

Petrus verò Damianus hoc ipsum eleganter sic explicat: *Ex utero Virginis egreditur Christus vestitus cilicio nostra mortalitatis, & de Virgine virgam, de libro autem generationis lineam faciens, diuinitatis hamum innoxius, quem carnis operuit virginali, ut draco magnus illæsus ad carnem, ferrum diuini numini subiensret, hæc Damianus.*

2. Sed illud animaduertendum, hamum esse ferreum, ne à pisce consumi possit, aduncum ad retinendum, & acutum ad penetrandum, & perforandum; esca verò solere esse vermem, vel aliquid simile. Et quidem diuinitas Christi veluti ferum est inuincibilis est: que veluti adunca: ab eius enim manu propter suam potentiam nihil extorqueri, neque elabi potest, & per sapientiam, a que omnino potentiam est acuta, ut penetret omnia, & perforet maxillam Leuiathan, corpus verò Christi sanctissimum, quod veluti esca fuit, huic hamo circumposita quando Verbum caro factum est ex Virgine, vermi quo in piscatione per hamum frequentissimè vii solemus; comparatur, ideo Psal. 21. ex Christi persona: *Ego, inquit, sum vermis, & non homo;* quod in sua Conceptione, Passione, ac in Victoria, quam de dæmone, & de mundo retulit, facile possumus animaduertere: primò enim ex Euthymio, & ex Ambrosio in psal. 21. vermis absque sexu commixtione virtute solis ex terra, vel ex ligno aliquo gignitur, ita & Christus ex sola Virgine de Spiritu sancto concipitur, in cuius figuram 2. Reg. 23. David Rex dicitur, *quasi tenerimus ligni vermiculus.* Secundo, Christus vermi assimilatur in passione, etenim in eum Iudæi veluti in despiciatissimum vermiculum abique villo commiserationis sensu per summam crudelitatem læuerunt, nam erga vermem si ferro in partes dissecetur, si pedibus proteratur, & conculcetur, homines non adeò misericordia tanguntur, sicuti cum hæc eadem in animalibus perfectioribus fiunt; ita Christus in tota sua passione, &

Petr. Da
mian.

Hami
iste est in
remissio
tus & ad
uncu.

Esca ha
mus hami

Psal. 21.
Cur Chri
stus vermi
assimila
tur.
Euthym.
Ambros.

2. Reg. 23.

ne, & in atrocissimis, quæ ei intulerunt tormētis, non solum indignissime, verum etiam ab- que vila commiseratione est tractatus nam in eodem psal. 27. vbi minutissima quæque eiusdem passionis persequitur, post verba illa: Ego autem sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis, hæc subintulit, Omnes videntes me deriserunt me, locuti sunt labijs, & moverunt caput, speravit in Domino eripiat eum, &c. Quæ ipsa verba à principibus Sacerdotum cum Scribis & senioribus in Dominum à cruce pendentem per ludibrium iactata cō- memorat S. Mattheus cap. 27. Quare Bernardus ad hoc spectans de Christo Domino sic ait: *Multa dixit, mira fecit, dira passus est, sustinuit enim in verbis contraditores, in factis observatores, in tormentis illusores, in morte exprobatos.* Et quemadmodum vermis tametsi crudeliter diuexatus non stridet, ita & Christus in passione sicut Agnus coram ton- dente se obmutuit, & teste Apostolo Petro, cum malediceretur non maledicebat, cum pateretur non comminabatur, tradebat autem iudicanti se iniustè.

3. Tertiò ex Euthymio, sicut vermis quamvis tenerimus durissima perfodit ligna, & immunitissimum pulverem ea redigit, ita Christus Dominus per suam passionem, quæ videtur quid infirmum, & quid stultum oculis infidelium, dæmonis vires attriuit, impe- tum evertit, captivos quos tenebat in li- bertatem vindicavit, de tyrannis fidei per- secutoribus triumphavit, & mundum ad veram fidem traduxit: quod non incongruè præsignatum videtur in David 2. Reg. cap. 23. qui dicitur quasi tenerimus ligni vermiculus, & statim subiicitur, Ipse interfecit octogen- tos impetu uno: hoc ipsum conspiciere licet Da- niel 2, in lapide illo, qui Christum significa- bat, vt cap. 7. dixi, & de monte, id est de Vir- gine abscessus est sine manibus, hoc est abs- que virili opera; & tamen percussit statuam illam grandem, & sublimem, cuius caput erat aureum, & reliquæ partes ex argento, ære, ferro, ac testa, quæ omnia sunt contuita, & red- acta quasi in favillam æstivæ æreæ, lapis verò factus est mons magnus, & implevit uniuersam terram, quo ostensum est monar- chias omnes in statua illa adumbratas, in Christi potestate futuras. Hinc factum est, vt Christus, qui ex Leone serm. 2. de Epipha. Bethleem prælegerat natiuitati, & Iero-

solymam passioni; caput tamen Ecclesiæ suæ (inquit S. Thomas 3. part. quæst. 35. artic. 7. ad 3. in ipsa Roma, qua caput mundi erat, statuit, in signum perfectæ victoriæ, ut exinde fides deri- uaretur ad uniuersum mundum, secundum illud Isa. 26. Civitatem sublimem humiliabit, & con- culcabis eam pes pauperis, scilicet Christi, gressus egenorum, id est Apostolorum Petri, & Pauli) hæc S. Thomas.

Denique quod ad rem nostram facit, cor- pus Christi sacratissimum comparatur ver- mi, quoniam, vt dicebamus, diuinitati tan- quam hamo circumpositum ad capiendum Leuiathan, cetum illum magnum, hoc est dia- bolum, fuit expositum. Addit Gregorius cap. 12. Huic hamo lineam non defuisse, antiquorum nimirum Patrum propaginem: Cum enim dicitur (inquit Gregorius) Abraham genuit Isaac, Isaac genuit Iacob, & ceteri successores vsquo ad Mariam Virginem desponsatam describantur, quasi quadam linea torquetur, in cuius extremo incarnatus Dominus, id est hamus iste ligaretur, qui ad mortem ceti istius in hac aquarum pro- funditate caliginosa mira, est dispositione suspen- sus. ita ex Gregorio Hoc igitur hamo esca ve- stitè (humanitas enim vt ait Leo epist. 22. vela men fuit diuinitatis) extractus est trucu- lentus piscis Leuiathan & vt habetur Iob 40. Perforata est etiam maxilla eius, quoniam ut ait Gregorius cap. 13. Quisquis nondum captus est à Leuiathan, maxillam eius fugiat: quisquis verò captus est, & dentibus eius teritur, viam euadendi quarat, quia si peccatum perfectè luge- at, adhuc foramen in maxilla eius inuenit per quod euadat: ita ex Gregorio. Similiter etiam circulus naribus Leuiathan positus, & alia hu- iusmodi de Leuiathan Iob 40. commemo- rantur, quæ ad coercendum dæmonis furo- rem, eiusque impetum frangendum quasi fræ- no iniecto à Christo effecta sunt, ea nos hic studio breuitatis omittimus, ac nimium ab in- stituto deslectamus.

Dicit verò aliquis, inquit Augustinus sermo- ne 107. de temp. si alligatus est diabolus, quare adhuc tantum praualeat? Verum est fratres cha- rissimi, quia multum praualeat, sed tepidis & ne- gligentibus, & Deum in veritate non timens dominatur, alligatus est enim tanquam inuincus canis catenis, & neminem potest mordere, nisi eum qui se illi mortifera securitate coniunxerit: quàm stultus est homo ille, quem canis in catena positus mordet, Tu te illi per voluptates, & cupiditates se- gli noli

S. Thom.

Isa. 26.

Linea hu- ius hami. Gregorius

Leo.

Iob 40. Perforata est maxilla eius. quoniam ut ait Gregorius cap. 13. Quisquis nondum captus est à Leuiathan, maxillam eius fugiat: quisquis verò captus est, & dentibus eius teritur, viam euadendi quarat, quia si peccatum perfectè luge- at, adhuc foramen in maxilla eius inuenit per quod euadat: ita ex Gregorio. Similiter etiam circulus naribus Leuiathan positus, & alia hu- iusmodi de Leuiathan Iob 40. commemo- rantur, quæ ad coercendum dæmonis furo- rem, eiusque impetum frangendum quasi fræ- no iniecto à Christo effecta sunt, ea nos hic studio breuitatis omittimus, ac nimium ab in- stituto deslectamus.

Iob 40.

Augustin. Cur dia- bolus liga- tus praua- let contra aliquos.

eli noli coniungere, & illa ad te non praesumat accedere, latrare potest, sollicitare potest, nisi voluntatem: non enim cogendo, sed suadendo nocet: nec extorquet à nobis consensum, sed potest. ita Augustinus.

CHRISTI DE DAEMONE VICTORIA sub typo manus educantis aspidem. Isa. 11.

TERTIA metaphora est illa, quæ eadem dæmonis de cordibus fidelium ejectione per Christum in Incarnatione, quando adhuc puer erat, sub educantis manus typo significatur. Isa. enim 11. legimus. *Et delosabitur infans ab ubere super foramine aspidis, & in cauerna reguli, qui ablactatus fuerit manum suam mittet.* quod de Christo dæmonem fugante intelligit Tertullianus lib. 4. contra Marcionem, & Athanasius sermone de Passione Domini. Cytillat in Isa. 11. Gregorius lib. 17. moral. cap. 18. Verum hoc ipsum à Christo factum per carnem sumptam à Virgine, pulchre Ambrosius significat in præfatione in psalm. 37. docens quomodo caro Christi facta sit antidotum veneni per carnem olim transfusi: *Antidotum, inquit, facta est caro, quæ erat venenum ante peccati, quia erat illocebra peccatorum. Audi quemadmodum antidotum caro: Dei Verbum factum est caro, misit manum in cauernam aspidum, & venenum euacuaui, peccatum abstulit, id est de peccato peccatum damnauit in carne: quemadmodum dixit Apostolus ad Roman. 8. hæc Ambrosius: quin etiam alia plura in hanc sententiam addit, & Gregorius lib. 17. moral. c. 18. explicans hunc locum occasione similis sententiae Job. 26. vbi legitur: *Spiritus Domini ornauit caelos, & obstetricante manu eius educit coluber tortuosus. Cauerna huius colubri, inquit Gregorius, corda sunt iniquorum, dum verò Christus diuina pietate corda infidelium tenuit, & ex inde captiuum diabolus traxit, quasi manum, iuxta illud Isa. 11. quod paulo ante memorauimus, ad latibula serpentis misit, quem & aspidis nomine appellat Isaias occidit sanientem, & reguli aperit ferientem. hæc Gregorius. & centè vi huius diuinæ manus obstetricantis, illud factum est, vt in cubilibus in quibus, Isa. 35. prius habitabant dracones, oriatur viror calami, & iunci, & ex insignibus peccatoribus, insignes euaderent Sancti, quod non solum cum initio nascentis Ecclesiæ ex cultu Idolorum,**

ad veri Dei cognitionem traductus est orbis, sed quotidiano etiam experimento fatiscerentem habetur. Hoc autem per manum educentem, id est vt dicebat Ambrosius per Christi carnem in Incarnatione de Virgine sumptam factum videmus.

Nec illud est prætereundum quod Isai. 8. Victoria de Christo adhuc infante, ac de Satana opima spolia referente his verbis prænunciatur: *Et accessi ad Prophetissam, & concepit, & peperit filium, & dixit Dominus ad me, voca nomen eius, Accelera spolia detrahere: Festina prædari: quia antiquam sciat puer vocare patrem suum, & matrem suam, auferetur fortitudo Damasci, & spolia Samaria coram Rege Assyriorum. Hanc enim Prophetissam Patres Deiparam Virginem esse fatentur, ad quam accessit, leu superuenit Spiritus sanctus, & concepit, ac peperit Christum; ita explicat Tertullianus lib. de Trinitat. vbi animaduertit, Isaiam Prophetico spiritu futurum quasi iam factum prædixisse: cum enim nondum accessum esset ad Mariam, tamen Accessi, inquit, ad Prophetissam. & Eusebius libro septimo de demonst. Euang. cap. 7. verba illa Spiritu sancto tribuit dicenti, se Mariæ Prophetissæ superuenturum. Basiliius in Isa. cap. 8. Mariam, illam Prophetissam fuisse sic probat: *Quoniam, inquit, in eam superuenit Spiritus sanctus, & propheticò afflata spiritu, elocuta est, Magnificat anima mea Dominum, &c. cui consonat Nazianzenus orat. in S. Pascha, Epiphanius hæref. 79. Procopius in Isa. vbi Deiparam ita vocatam docet, quod Spiritus sancti in eam superuenientis particeps esset futura. & Andreas. Cretenis orat. de Annunc. Benedicte, inquit, tu quam Isaias Prophetissam, & Virginem nuncupauit. & Rupertus in illa verba Cant. 7. Venter tuus sicut aceruus tritici; loquens cum Virg. Tu, inquit, es illa Prophetissa, ad quam accessi omnis sanctus, & fidelis Prophecia, ad quam tendebat, & impleta est omnis sancta, & fidelis Prophecia. sic ille. Nomen verò filij huius Prophetissæ, teste Isaiâ à Domino impositum, quod est; *Accelera spolia detrahere, festina prædari, quia antiquam sciat puer vocare patrem suum, & matrem suam, auferetur fortitudo Damasci, & spolia Samaria coram Rege Assyriorum; ad Christum pertinere omnes ferè tradunt, non quod hoc nomine vocandus esset: sed quemadmodum rectè Chrysostronus adnotauit homil. 5. cap. 1.***

7. cap. 1. in Matth. ut hoc nomine id quod futurum erat significaretur: Puer, inquit ipse, *vocatus est, velociter spolia detrahe, quod illo nato direptio, & spoliatorum facta est diuisio.* Athanasius libr. 1. de incarna. Verbi, ex hoc Isaie loco probat Christum puerum statim natum diripiisse spolia. & Augustin. serm. 32. de temp. Tunc puer, inquit, priusquam sciret vocare patrem, vel matrem, id est Christus antequam per humanam carnem verba profert, accepit virtutem Damasci, & spolia Samaritæ: Spolia enim, inquit Eusebius loco citato appellat his verbis eos omnes, qui abducti ab errore demonum adhaesere Christo. & ex Ambrosio in Plal. 118 serm. 21. Velociter, inquit, spolia detrahe, quia Rex Assyriorum, id est diabolus eorum quos vanos effecerat sua perfidia, spolia amisit qua tenebat.

CHRISTUS INFANS MULTIPLICITER SATANÆ SPOLIA DETRAHIT.

SED QUÆRAT quispiam quænam Satanæ spolia Christus in sua in sancta diripuerit? sanè plurima. In primis Christus Redemptor noster non tantum in sua passione, ac morte, in qua suum meritum consummavit, sed & in tota sua vita sine intermissione per varios actus meruit, Christi autem merito demonis vires sunt attritæ, & ad nihilum redactæ: de Christi autem merito egregiè tractat Suarez tom. 1. in 3. p. disput. 39. sect. 2. & 3. & Cajetanus 3. p. q. 34. art. 3. & q. 19. Imò in ipso etiam instanti suæ sacratissimæ Incarnationis, & Conceptionis mereri incæpit, quemadmodum docent Theologi cum D. Toma 3. p. q. 34. art. 3. quod satis indicauit Apostolus ad Hebr. 10. cum enim Apostolus ex Anselmo & D. Thomam in illum locum ageret de primo actu, quo Christus carnem assumpsit, vult ex psal. 39. cuius verba citat, Christum in eo instanti cognouisse voluntatem Patris, nec non legalium sacrificiorum ad peccata expianda insufficientiam, seque voluntariè pro hominibus obtulisse, ac per illam voluntatem sanctificationem nostram meruisse; verba Apostoli hæc sunt: *Ideo ingreditens mundum dicit, Hostiam & oblationem noluisi, corpus autem apertasti mihi, Holocaustumata pro peccato non tibi placuerunt, Tunc dixit, Ecce venio. & mox: In qua voluntate sanctificati sumus per oblationem cor-*

poris Christi semel, quælibet enim Christi actio ratione dignitatis personæ valoris erat infiniti, ut propterea paulò post incarnationem Deipara in suo Cantico Christi victoriam de dæmone partam canens, meritò dixerit: *Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui, Deposuit potentes de sede, &c.* Quod eleganter Bernar. serm. 2. de Pentec. explicat: *Christus, inquit, substantialiter Virginis utero illapsus, de Spiritu sancto conceptus est, ut conceptionem nostram mundaret, quam spiritus malus si non fecerat, tamen infecerat, ut non esset etiam in utero vita ipsius otiosa, dum nouem mensibus purgat vulnus antiquum scrutans, ut dicitur, usque ad vitam putredinem virulentiam, ut sanitas sempiterna succederet. Et tunc iam operabatur salutem nostram in medio terra, in utero videlicet Virginis Maria, qui mirabili proprietate terra medium appellatur. sic Bernardus.*

6 Nec solum Christus infantulus in utero matris, & postea recens natus nostram sanctificationem merebatur: verum etiam adhuc puer hominum animas de Satanæ potestate ereptas ad suum regnum multipliciter traducebat, ac proinde ejusdem Satanæ spolia detraxisse, atque prædatus esse, jure optimo dicitur loc. cit. Isa. 8. quod in præsentia nonnullis exemplis ostendemus. Primum enim vix in utero Matris conceptus, ab ea ex Nazareth in Montana in domum Zachariæ delatus, Ioannem Præcursores suum, ejecto dæmone sanctificat: deinde vix natus ex ultimis Orientis finibus Magos ad se adorandum ducatu stellæ evocauit; tum Innocentes pueros ab Herode per summam crudelitatem uicidatos, in suorum Martyrum numerum ascivit: sui item cognitionem pastoribus in ipsa nocte Natiuitatis per Angelum impertijt: deinde Herodianam sæuitiam fugiens Aegyptum ingressus, tum dæmonum idola prostravit, tum etiam solitudinem Aegypti sacra benedictione est profecutus: ita ut postea in ea innumerabiles Monachi, & Anachoræ mira sanctitate floruerint: Simulacrorum quoque seu potius dæmonum oraculis silentium, quod nonnullis eorum, apparente Saluatoris in hunc mundum aduentu, imponi cœptum erat: multo magis Christo justitiæ sole illucescente est imperatum: deniq; alia hujuscemodi plurima, quamuis non sint litteris mandata, infantulus fecisse existiman-

Christus adhuc infans ad suum regnum homines traducebat.

Luc. 1.

Luc. 2.

Matth. 2.

Joan. ult.

stimandus est, juxta illud Joan. ult. sunt autem multa alia, qua fecit Jesus, qua si scribantur per singula, nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libros. Sed age hæc quæ Christum in sua infantia effecisse breuiter perstrinximus, uberius expendamus, & Patres qui locum hunc Isa. 8. quem tractamus de ijs omnibus, quæ summam commemorauimus à Christo infante peragendis singillatim ostendunt.

Christus
Iuannem
Baptista
sanctificat
Luc. 1.

Isa. 8.

Irenæus
Magos ad
sui cogni-
tionem ad-
ducet.
Tertullian

Iustinus
Ambros.

Chryso.

Augustin.

Matth. 2.
Innocentius
Cyprianus
Augustinus

In primis Christus Dominus statim ac carnem ex Virgine in eius utero suscepit. Matrem cum festinatione ad Montana impulit, ut ex Joan. Baptista adhuc in matris utero degente, dæmonem serpentem eieceret: ut enim facta est vox salutationis Mariæ in auribus Elisabeth, illico Joan. Baptista ab omni originalis labe expiatus, ac Spiritu sancto repletus, exultauit in gaudio in utero matris, Christum quæ agnouit, & adorauit, de hac enim Ioannis sanctificatione, inter alia locum hunc Isaie intelligendum significat Irenæus, ut mox dicemus; Deinde Christus adhuc infans Magos ex Oriente ad sui adorationem stella duce pertraxit: & quidem inter alia locum hunc Isaie Magorum explicat Tertullianus lib. aduersus iudæos cap. 9. & lib. 3. contra Marcionem cap. 8. Regem quæ Assyriorum dicit fuisse Herodem: eadem quæ Tertullianus, habet Iustinus dial. contra Triphonem; Ambrosius similiter lib. de interpellatione David, Christum antequam ministerio carnis vocaret patrem, aut matrem, gentes euocasse docet, & lib. 3. in Lucam: Magos, ait, huius pueri incubabula de exurijs idolorum manubias obtulisse Domino triumphales. Chryostomus homil. 2. in cap. 2. Matth. eodem modo de Magis Isaïam interpretatur, vult quæ Magos sapientes dici virtutem Damasci, & Regem Assyriorum esse diabolum; Assyrios viro infidies significare, & Augustinus sermone 32. de temp. Debellaturus, inquit, Christus uniuersum orbem hac prima spolia (id est Magos) que spolia dicuntur Samaritæ; & aurum ab eis quod est virtus Samaritæ abstulit in hac terra, & nondum loquens per linguam loquutus est per stellam. Præter Magos Christus recens natus, innocentes etiam pueros, quos Herodis trucidauit tænitia, ad suum regnum singulari beneficio adlegit: quos florentes martyrum Ecclesia cum Cypriano, & Augustinus sermone 10. de Sactis, merito appellat; Quibus profanus hostis (ut verbis utat Augu-

stin.) nunquam tantum prodesse potuisset obsequio, quantum profuit odio. Nam ex eodem Augustino libr. 3. de symb. ad catech. cap. 4. Christus, qui in praesepio jacet, thronum Herodæ terret, & agit per eum nescientem eam, ac suis, & à captiuitate diaboli animas liberat, suscepit filios inimicorum in numerum adoptatorum, sic Augustinus. Nequæ exigua fuit hæc prædæ: hos etenim Innocentes quatuordecim millia fuisse testatur Menologium Græcorum & Canon Missæ Æthiopum apud B. Bithon. sancti. Patr. tom. 6. & Irenæus libr. 4. aduersus hæreses cap. 18. verba hæc Isaie explicans non solum ad innocentes per martyrium acquisitos, verum etiam ad alia in Christi infantia peracta refert: cum enim ageret de S. Simeone sene, qui in ulnas suas Christum accepit, & de eo mira locutus est; hæc verba subiicit de Christo: iam enim expellabat homines auferens ignarantiam ipsorum, suam autem agnitionem etiam donans, & dispersionem faciens eorum, qui cognoscebant eum, quem admodum & Isai. 6. Isaias, vocat, ut quit, nomen eius velociter spolia, celeriter dissipare. Hæc sunt autem opera Christi, ipse ignis erit, Christus, quem portans Simeon benedixit Altissimum, quem pastores cum uiderent, glorificabant Deum, quem Ioannes etiam ait in venire matris sua esset, & ille in uulua Maria, Dominum cognosces exultans iubilabat. Quem Magi uidentes, & adorantes, & offerentes munera qua prædiximus, & subternentes semet ipsos a terro Regi, per alteram auerunt uiam, non iam per Assyriorum reuersentes uiam, priusquam enim cognosceret puer uocare patrem, aut matrem, accipiet uirtutem Damasci, & spolia Samaria contra Regem Assyriorum, ac culie quidem, sed potenter omnia, quoniam occulta manu expugnabat Dominus Amalech, propter hoc & pueros eripiebat, qui erant in domo David, bene sortiti illo tempore nasci, ut eos præniteret in suum Regnum, imple infans cum esset, infantes hominum martyres paruos, huc utique Irenæus.

8 Adhæc Christus infantulus ascendens super nubem leuem, id est in ulnis matris, & egypti quæ per illam nubem leuem, ut cap. 3. dixi, in idola uertitelligitur, ingressus est Aegyptum, & commorata sunt simulacra Aegypti: à facie eius, & cor Aegypti contabuit in medio eius, ita ex Isai. cap. 19. 19. Quod licet Hieronymus libr. 7. in lia. de Hieros. ingressu Christi in Aegyptum huius mundi in deum super nubem leuem B. Virginis interpreta. ne iudeus

Augustinus
Menologium
Græcorum
Irenæus
Christus
cognosces
Simeon
Isai. 6.
Matth. 2.
Isa. 6.
Hieros.
Procop.
Gag.
Palla.
Cassio.
N. cap.
Christi
huius ac
ritia
Istoria
mora
Iulianus

lucan. Aegypti commota sunt: tamen de peculiari Idolorum iudicio eo tempore quo Christus puer per Virginem in Ægyptum est delatus, complures exponunt: etenim Athanasius lib. de Incarn. Verbatè testatur Domino in Ægyptum descendente, non tantum commota esse simulacra Ægypti, sed etiam corruisse. & Origenes hom. 3. in diuersis. Euge, inquit, in Ægypti, propterea ut destruantur manufacta eorum, & confringantur, & pereant idola ipsorum, propterea ut demones turbentur, & propinquant ibidem Angelis sanctis qui Deum consequuntur. Eusebius libr. 3. de demonstr. euang. cap. 20. de fuga Domini in Ægyptum agens: Demones, inquit, prauis incolentes Ægyptum per multa secula in simulacris latuantes, animasque Ægyptiorum omnium superstitionis errori addicentes, cum sensisset nouam quandam, diuinamque virtutem ad se accessisse, licet conuicti sunt, corque ipsorum, & vis intelligentis in eis infusus in ipsis conuicta sunt, cessaruntque ac fugata sunt ab ea virtute, quæ visum effugiens illos compellebat, & igne inflar inessabili quadam ratione adurebat. hæc Eusebius Sozom. libr. 5. histor. cap. 2. refert arborem maximam, quæ Perles dicitur Hermopoli oppido Thebaidis, appropinquante Christo ad solium se inflexisse, & Christum adorasse, Dæmonem verò, qui ibi colebatur, perhoruisse, & abiectum esse: omnes quoque Ægyptiorum statuas adueniente Christo, iuxta itaie prophetiam, concussas; arboris verò illius folia in huius testimonium fideles à moribus liberare. Hieronymus, & Procopius Gazeus idem ferè in Isa. 19. Palladius in histor. Lausiaca cap. 52. vidisse se narrat Hermopoli templum in quo ingresso Vibem Salvatore ceciderunt omnia simulacra. Idem Cassiodorus libr. 6. in part. cap. 42. Nicephorus libr. 20. histor. cap. 31.

9 Nec solum ad Christi infantuli in Ægyptum aduentum idola, & simulacra conuerunt, verum etiam illius regionis deserta, ac solitudines (quarum usum, & habitationem propter æstum, aliarumque rerum ad mortalium vitam vitamque sustentandam necessarium, summam inopiam natura hominibus deegasse videbatur) ex Christi aduentu, atque presentia tantam sunt consecrate benedictionem, ut ex iis tot sanctissimorum, ac probatissimorum Anachoretarum, ac Monachorum prodierint examina, & multis de eis dici po-

tuerit illud Isa. 34. Latrabatur deserta, & inuisa, & exultabit solitudo, & florebit quasi lilium: quas Ægypti solitudines Augustinus propter multitudinem, & egregiam sanctitatem eas incolentium in lib. 8. conf. cap. 6. vocat: Monasteriorum greges mores suauolentia Dei, & verbera deserta Eremi. Hoc autem S. Ioan. Chrysofomus homil. 2. in cap. 2. Matth. inter alia à Christo initio suæ incarnationis feliciter edita eleganter animaduertit: Christus, inquit, ubi primus apparuit, in multis cuncta conuertit, nam & Magi superstitionem patriam relinquentes, ad verum Dominum veniunt adorandum, & Augustinus ipse futuro in Bethleem partus per descriptionem Ierusal. imperium, & Ægyptus suscipit, ac tuetur insidias fugientem tyranni. Namque tactu ipso Domini gustum quendam sanctificationis adipiscitur, ut cum illum audierit ab Apostolis predicari, huius quasi priuilegi honore decoretur quod Dominum prima suscepit: & certe solitudo hic Palestina viuebatur primarius, sed facta est postea ista feruentior: denique si quis nunc ad Ægyptum veniat solitudo, Paradiso prope omnem istam videbit Eremum dignorem, & innumerabiles Angelorum cetus in corporibus fulgere mortalibus, & populos maritimum, & choros virginum, & omnem quidem tyrannidem diaboli dissolutam, Christi Regnum coruscans, & mori: Et hæc omnia bona non in urbibus solum, sed etiam in desertis florent locis, est enim cernere tota illa regione diffusum exercitum Christi, & admirabilem illum regium gregem, virtutumque, celestium conuersationem in terris miscantem: atque hæc non in vrbibus solum verum etiam in faminis splendore conspicimus. Sic fit: Non ita varijs astrorum choris caelum resurget, ut Ægyptus innumeris monachorum, ac virginum distinguitur, atque illustratur habitaculis: si quis veterem illam Ægyptum nouit rebellem Deo, adorantem irrationalia animalia porcos etiam, cetisque pauitantem, hic optimum Christi potest esse virtutem, per quem facta est tam admiranda mutatio hæcenus Chrysofomus.

CHRISTI IN MVNDVM ADVENTV
obmutescant oracula.

DEI quæ appropinquante huius sacratissimi 10
mipueri, qui est sol iustitiæ in hunc Oriente
mundum aduentu, famosissimum Delphici A. Christo
polinis oraculum, diuina virtute obmutuit: Apollinis
non secus ac apparente aurora solis nunciis, Delphicis

R. 3 nocturnis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

oraculum
obmutua-
sit.
Iuuenalis.

nocturnæ aues conticescunt, diurnæ verò ad
suauiter concinendum excitantur. Hoc autem
Delphici Apollinis silentium Iuuenalis cecinit
satyra 6. cuius cum veram causam ignoraret,
eam tamen satyricè sic reddidit.

*cessant oracula Delphis.
Sed siluit postquam Reges timuere futura;
Et superos vetero loqui.*

Cum Apo-
stoli prædi-
carent ca-
tera quoq;
oracula
obmutua-
re.
Theodore.
Cicero.

Et certè Apostolorum doctrina per orbem
personante Idola obmutuissè Theodoretus af-
firmat lib. 10. de curandis græcæ affectio. Ve-
rum ante tempora Apostolorum, & longè ante
Iuuenalis ætatem cum Christi nimirum ad-
uentus appropinquaret, Delphica responsa
cessasse affirmat Cicero lib. 2. de diuinat. qui
quadraginta propemodum annis ante Christi
incarnationem vixit, eiusq; rei causam, quam
nonnulli afferbant, mentò irridet his verbis:
*Cur isto modo tam oracula Delphis non eduntur,
non modo nostra aetate, sed iam diu ita ut nihil
possit esse contemptius? hoc loco cum vrgentur e-
uansisse, auti vobiscum vim eius, vnde anhelu-
m ille fieret, quo Pythia mente incitata oracula
ederet; de vino, aut falsamento putes loqui, qua
evanescenti vetustate, hæc ille.*

Act. 14.

Et sanè cum Deus ex Apostolo Paulo
Act. 14. sine testimonio semetipsum non reli-
querit, verisimile est Delphicum oraculum eo
tempore cessare cœpisse, cum fama per orbem
de Christo propediem venturo ex verbis si-
byllinis, & ex vaticinijs Prophetarum, quæ Tu-
oræi vbique terrarum dispersi facillè euulga-
bant, percirebescere cœpit, dæmonibus Christi
maiestatem, atque potentiam iam tum per-
horrescentibus; huius famæ per hominum o-
ra volutantis, testis est idem Cicero, alijque vt
infra dicam; sed ad oraculorum silentium re-
deamus. Strabo lib. 9. de hoc sic ait: *Hodie pro-
fectò summa in mendacitate est Delphicum ora-
culum.* Plutarchus verò lib. quem edidit, Cur
oracula cessant, duas eius rei præcipuas cau-
sas reddit; vnam, dæmones ipsos, seu Deos o-
raculis præpositos senescere & mori exhausta
cœlestis spiritus vi, omnium enim rerum esse
vicissitudinem. Alteram Sapientes, & Philoso-
phos complures iam esse, quorum responsis o-
raculorum defectus suppleretur. Cæterum
vanam esse vtranque causam, facile dicetis,
qui vel summis labijs philosophiam degusta-
rit; spirituales enim substantias contrarium
qualitatum expertes sicut & cœlum ipsum,

Strabo.

Plutarch.

quamuis corporeum minimè consensescere
tradunt Philotophi; & idem de substantijs su-
pra cælum separatis testatur Aristoteles lib. 1.
de cœlo text. 190. cuius ratio in alijs quoq; si-
milibus substantijs militat. Ad hæc nullus
Philosophorum, quamuis sapientissimus, fu-
tura contingentia, de quibus oracula consuli
solebant, prædicere, neq; eorum cupiditati, qui
ea sciscitabantur satisfacere poterat.

Verùm tamen huius silentij causam ipse
met dæmon in Apolline diuinitus compulsus
reddidit Augusto Apollinis studiosissimo; que
ad Christum adhuc infante in Tartara ex-
actum planè confessus est; quemadmodum
docent Suigas in Augusto: Cedrenus in com-
pendio histor. & Nicephorus lib. 1. histor. cap.
16. cuius verbis rem gestam narrabo: *Cæsar, in-
quit Augustus, proeclatior iam aetate ad ora-
culum Pythij Apollinis venit. & sacrificio omnium
maximo, quod Hecatombe dicitur, dæmoni obla-
to quaesivit. Quisnam post eum Romanum aumi-
straturus esset imperium? At cum nullum e-
deretur responsum, alterum quoq; adiecit: *crisi-
cium de hoc rogauit, quid ita oraculum pluri-
bus verbis vici solitum, nunc tandem obmutuisset?*
Tum illud parua interposita mora, ad hunc mo-
dum respondit:*

*Me puer habraui diuus Deus ipse gubernans
Cedere sede iubet, tristemq; reare sub Orcum
Aris ergo de hisce tacitus abscedito nostris.*

Tali responso accepto Cæsar Romam reuersus
in Capitolio aras maximam extruxit, cum hu-
iusmodi latina inscriptione **ARA PRIMOGENT-
TI DEI.** huculque Nicephorus. Quo in lo-
co postea à Constantino extructa creditur Ba-
silica in honorem Dei Genitricis, cui nomen
est **ARA COELI.** Quin etiam teste Orofio lib. 6.
cap. 22. iam tempore, quo Christus natus est,
Augustus, ad quem, inquit, rerum omnium sum-
ma concesserat, Dominum se hominum appellari
passus non est, immò non ausus. Et dicto id verum
tempore, quo verus Dominus totius generis hu-
mani inter homines natus est. huius edicti me-
minit etiam Dio libro 55. Consulibus Elio
Cato, & Sencio Saturnino. qui ex Baronio to-
mo primo Annai. est aonus sextus à Christo
nato, quasi agnosceret Augustus alium Do-
minum iam natum.

12 Et hoc totum confirmatur ex rumore,
qui cum non longè abesset Christi incarnatio,
vulgò sparsus erat de Rege venturo, qui sa-
lutem allaturus erat. Cicero enim lib. 2. de
diui-

Aristot.

Car. Apol.

Iuuis ora-

culum et

monuero

Sui. de.

Cedrenus.

Nicephorus

Syllabus

Ora. n.

de Chr.

uentus

August.

Incius

Elorus

Orfio.

Virgil.

Lu. 1.

Mactio

Orfio.

Virgil.

Dio.

Baronio.

Cicero.

diui-

divinatione quamvis execraretur nomen Regis: *Quem*, inquit ipse, *Roma post hæc nec Dii, nec homines esse patientur*, & idcirco falsum eiusmodi rumorem existimet; tamen cum de Sybillinis verbis ageret, huius rumoris meminisse. *Horum*, inquit, *versuum iniorpes falsa quadam hominum fama, disturus in Senatu peribatur, eum quem reuera Regem habebamus* (Cæsarem dictatorem intelligit) *appellandum quoque esse Regem, si salus esse vellemus*. hæc ille, & quamvis interpretem rejiciat propter rationem, quam diximus: *Carmen tamen Sybillæ non esse*, inquit, *furans, cum ipsum poema declarasset enim magis arctus, & diligentia, quam incitationis, & molus* tum vero ea quæ Augustus dixit, cum deinceps ex primis versus litteris aliquid conneclitur. ita Cicero. Et Sybillæ quidem Erythræ, vel Cumanæ Acrostichidem refert S. Augustinus lib 18 de Civitat. cap. 23. quorum versuum initia hanc reddunt sententiam; *Jesus Christus Dei filius Salvator*. Ratio autem rumoris huius de Rege venturo Lentulus, teste Lucio Floro lib. 4. cap. 1. se Catilinæ in coniuratione adiunxit, ut Regnum consequeretur, & Marcus Antonius in Lupercalibus coronam Cæsari imposuit, quod Cæsari exitium attulit; Brutus enim, & Cassius Regis nomen Romæ non ferentes in eam coniorarunt. Verum salus afferenda per hunc Regem Christum erat præcipue à peccatis, quemadmodum Matth. 1. Angelus in interpretatione nominis Iesus, Ioseph dixisse scribitur: *Et vocabis nomen eius Iesum: ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum*. Neque id reticuit Sybilla, quemadmodum videre licet apud Virgilium Ecloga quarta, ubi tempus huius Regis advenisse, eiusque præclarissimas actiones ex Sybillæ Cumanæ vaticinio, quamvis poeticis fabulis Virgilius illud resperletit, sic cecinit:

*Ultima Cumanæ venit iam carminis ætas,
Magnus ab integro seclorum nascitur ordo:
Iam rediit & Virgo, redeunt Saturnia Regna,
Iam nova progenies cælo demittitur alto.
Tu modo nascenti puero, quo ferrea primum
Desinet, ac toto surget gens aurea mundo.
Et mox,
Te duce si qua manent sceleris vestigia nostri,
Irrua perpetua solvunt formidino terras;
Ille Deum vitam accipiet.
Quæ carmina ad Christum à quo solo sce-*

lerum vestigia sanari possunt, pertinere ex persona Sybillæ aperte probat sanctus Augustinus, ut infra dicemus.

Suetonius quoque in Vespasiano capit. 4. *Percrebuerat*, inquit, *orientis toto versus, & confans opinio esse in fatis, ut eo tempore Iudæa profecti verum potirentur*. Quod ipsum Tacitus li. 21. Annalium in antiquis Sacerdotum litteris contineri affirmat. Uterque tamen falso de Vespasiano, & Tito, qui vix duodecim annis regnarunt, prædictum existimant; cum id ad Christum in Iudæa ortum exitus ipse rei, referendum evidenter ostendat. Ex quibus exploratum relinquitur venturi Regis famam, ubique eo tempore diffusam.

13. Neque alicui mirum videri debet in Christi aduentu hæc dæmonis oracula obmutuisset; id illud legamus prædictum Zach. 13. *Et erit in die illa, dicit Dominus exercituum, disperdam nomina idolorum de terra, & non memorabuntur ultra, & pseudo prophetas, & spiritum immundum auferam de terra: & i. Ioan. 3. in hoc apparuit filius Dei, ut dissoluat opera diaboli, quod pulchre S. Ignatius in Epistola, quam ad Ephesios scripsit, agens de dæmonis fallacijs per Christum deletis, his verbis significavit: *Hinc emanavit mundi sapientia, præficia facta sunt nuga, Magia risus, omnes ritus malitia aboliti, ignorantia caligo fugata, & ignorantia principatus destructus, cum Deus; ut homo apparuit, & homo ut Deus operabatur*. sic Ignatius. Ex his omnibus aperte perspicitur, quod in hac tertia metaphora probandum suscepimus, Christum adhuc Infantem ab vberibus matris manum misisse ad cavernam reguli (id est dæmonis) ad eum educendum, eiciendumque. Quod ipsum perspicue prædixit Sybilla Cumanæ apud Virgilium Ecloga citata, ubi triplicem Christi ætatem pueri, adulti, & viri iam perfecti distinguit, vnicuique sua ascribens: sed de Christo puero inter alia admirabilia ab eo patranda, illud Isa. 11. *Vitulus, & Leo, & ovis simul morabuntur, & hanc de venenato serpente victoriam sic cecinit, eodemque ordine, quo Isaias ea vaticinatus, à Sybilla prædicuntur:**

*At tibi prima puer nullo munuscula cultu,
Errantes hederas passim cum haccare tellus,
Mistiq; vidento colicasta fundit acanibo.
Ipsa lacte domum referent distenta capella
Vbera: nec magnos metuent armenta Leonos;
Ipsa tibi blandos fundent cunabula flores.*

Christus ante aduentum prædictur. Suetonius Tacitus

Zach. 13

i. Ioan. 3

Ignatius

Sybillinæ de Christo oraculum Virgilius.

Isa. 11

Psalm.

Apul. ora. lam. m. uero. i. d. u. e. c. p. h. m. s. p. h. l. l. t. r. a. n. a. l. i. a. d. C. h. r. i. s. t. o. n. o. m. i. n. e. d. a. u. g. u. s. t. i. n. u. s. L. u. c. i. u. s. F. l. o. r. u. s. L. u. c. i. u. s. M. a. t. t. h. e. u. s. V. i. r. g. i. l. i. u. s. I. s. a. i. a. s. P. s. a. l. m. e. t. t. e. r. t. e.

Occidet & serpens, & fallax herba veneni
Occidet, Assyrium vulgo nascetur Amomum.
 Quin etiam nonnulli diligentissimi Chrono-
 logix obseuatores adnotarunt, Eclogam hanc
 à Virgilio eodem ipso anno editam, quo He-
 rodes primus ex Alienigenis, Caluino iterum,
 & C. Asinio Pollione Consulibus, Iudææ re-
 gnum à Romanis impetratum inuasit Id enim
 carmina illa eiusdem Eclogæ indicant:

Teq. aæo decus hoc aui, te Consule inibit
Pollio, & incipient magni procedere menses.
 Gen. 49. Tunc enim translato de Iuda sceptro, iuxta
 Patriarchæ Iacob vaticinium Genes. 49. Chri-
 stus mittendus expectabatur, & rumor per-
 crebescere cæpit, Messie nascituri tempus:
 QVO, vt ex Sibylla idem Poëta cecinit:

Ferrea primum
Desinet & toto surget gens aurea Mundo.
 Licet enim Virgilius in gratiam Asinij Pollio-
 nis ad eius filium Soloninum hoc vaticinium
 detorsit; esse tamen vaticinium Sibyllæ
 Cumææ Augustinus lib. 5. de Ciuit. cap. 27.
 aperte colligit ex versu illo sub initium Ec-
 logæ:

Vltima Cumæi venit iam carminis atas.
 Et de Christo intelligendum non solum te-
 statur ibi Augustinus, sed & Constantius
 Magnus. Magnas in oratione ad sanctum Cærum ca.
 20. ubi totam Eclogam illam de Christo
 per singula interpretatur, vt videre est apud
 Eusebium Cæsariensem, qui orationem illam
 refert.

CHRISTI DE DÆMONE VICTORIA
*in Gedeone, qui Madianitas prosti-
 gauit, præfigurata.*

Quarid si 14. **Q**uarto eandem Christi de dæmone,
 gnificatur
 victoria
 Christi vi
 stria Ge-
 deonis con-
 tra Ma-
 dianitas.
 Isai. 9.
 Hierony.
 Gregorius
 cuiusque in homines tyrannide victo-
 riam per sui corporis à Virgine accepti pas-
 sionem efficiendam. Isaias paucissimis verbis
 cap. 9. comprehendit, vt habet Hieronymus
 in illum locum, & Gregorius lib. 30. Moral.
 cap. 17. Propheta loquens ad Christum, in-
 gentem fidelium lætitiã propter libertatem
 in quam à dura dæmonis seruitute per eun-
 dem sunt vindicati, commemorat illis verbis:
*Lætabuntur coram te, sicut qui lætiantur in mes-
 se, sicut exultant victores capta præda, quando
 diuidunt spolia: & huius lætitiæ rationem red-
 dit: Iugum enim oneris eius, & virgam hume-
 rum eius, & sceptrum exactoris eius superasti, sicut ii*

dis Madian, hac enim triplici Iugi, Virgæ, &
 Sceptri metaphora dæmonis tyrannidem ad-
 viuum exprimit: Dæmon enim grauissimo iu-
 go, ac onere hominibus imposito eos deorsum
 ad terrena, & vilia non sine maximo eorum
 dedecore & labore deprimebat: quate Eccl. 40.
*Iugum graue super filios Adam à die exitus
 de ventre matris eorum vsque in diem sepulturæ
 in matrem omnium.* quod de afflictionibus,
 quæ ex peccato originali consecutæ sunt, quas
 plurimas recenset Sapiens in eo capite, intel-
 ligit Augustinus in Enchiridio cap. 66. & in
 lib. 5. hypognoft. cap. 3. Deinde pœnis mul-
 tiplicibus propter peccata influctis, dæmon qua-
 si virga hominum humeros iugiter percutien-
 do ita afflictabat, ut à crebra humeri percus-
 sione, virga humeri appelletur. Tum sce-
 ptro tyrannico ad noua peccata, tanquam
 importunus exactor iugiter incitabat. Hæc
 porro omnia Christus superauit, sicut in die
 Madian: eodem scilicet modo, quo olim in
 numerabiles Madianitæ à Gedeone, popu-
 li, Dei dux, cum trecentis militibus fractis
 lagenis, coruscantibus lampadibus, tubisque
 personantibus sunt deleti, Gedeon enim, in-
 quit Gregorius loco citato, *ad prælium veni-
 ens, Redemptoris nostri signat aduentum, non so-
 lum ipso opere, sed etiam nomine; Gedeon enim
 interpretatur circumiens in vtero, Domi-
 nus enim noster per maiestatis potentiam
 omnia complectitur, & tamen per disper-
 sationis gratiam intra vterum Virginis huma-
 nitatem sumens venit. vbi illud obiter ad-
 notandum in hoc nomine Gedeonis, qui ty-
 pus erat Christi, per VTERUM MATRIS deno-
 minari; quia Christus Dominus per car-
 nem, quam à matre accepit in vtero, de dæ-
 monibus hostibus suis per Madianitas signi-
 ficatis, qui omnia vastabant, triumphauit.
 Hoc enim tyrannicum dæmonis Dominium à
 Christo Domino contrafacto per passionem
 corpore suo sacratissimo ex Virgine desum-
 pto, & in fictili lagena adumbrato, radiante
 lampade suæ diuinitatis per diuini Verbi præ-
 edicationem, tanquam per tubæ sonitum e-
 uersum est. Christum porro ducem & caput
 subsequuti sunt Apostoli, Martyres, alijque
 Dei serui in trecentis Gedeonis commilito-
 nibus mystico numero significati, tum pro-
 pter sanctissimæ Trinitatis, quam prædica-
 runt, mysterium, tum etiam quoniam trecento-
 rum numerus Græcè in Tau litera, qui
 crucis*

ca. 6
figura
Ambros.
Gregorius
Augustin.
Rom. 1.

crucis figuram exprimit, continetur. Quod animadvertit Ambrosius lib. 1. de Abrahami ca. 3. & de Noë cap. 33. Gregorius loco citato, & August. lib. quart. super lib. Iudic. q. 37. ubi huius rei rationem reddit, Quia, inquit, Tau graeca litera est, qua numerus iste trecentorum significatur, gentes in crucifixum magis credituras praefiguratur. Graecorum enim nomine Apostolus omnes gentes intelligit, cum dicit Iudaeo primum, & Graeco, quoniam in linguis gentium, graeca excellit, ita ex Augustino. Isti ergo fortissimi milites Christum imitati corpora sua veluti fictiles lagenas in sinistra tenentes, hoc est continententes, & nihili facientes propter Deum tradiderunt ad supplicia, vel ad spontaneam carnis mortificationem, & miraculorum, ac vitae sanctimoniae splendore, necnon praedicationis clamore veluti tuba in dextera. quoniam eam magnificiebant, & reliquis omnibus praeferebant, Christi hostes subegerunt. Satanæ dominium destruxerunt, fidem Christi longè lateque disseminarunt, ac propagarunt. Haec de victoria Christi in Gedcone adumbrata.

Moralis de
gressio con
tra pecca
tos ad eu
gum, vir
gæ & sce
ptum da
monis re
sponsio.

Roman. 6.

Matth. 11.

Psal. 22.

Isai. 10.

Psal. 44.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Isai. 9.

Propheta praeviderat, dicens: Ecce natus est puer, cuius imperium super humerum eius; Cum ergo Dominus lignum portaret crucis, quod in scriptis sibi conuerteret potestatis, manifestabatur fidelibus grande mysterium, quia pulchra specie triumphis suis portabat trophaum hæc ex S. Leone. Idem habet Augustinus tract. 117. in Joan. & Tertullianus lib. contra Iudæos, cap. 10. Quare studendum omnibus, ut relicta dura demonis seruitute, à qua Christus nos redemit, ad Christi vexilla euolemus, & huius victoriae à Christo partæ fructum re ipsa in nobis sentiamus.

Augustin.
Tertullian.

CHRISTI DE DÆMONE VICTORIA
in Dauide, qui Goliath prostravit, praefiguratur.

16. Quinto, hic idem Christi triumphus, quem per corpus suum sanctissimum ex Virgine acceptum de principe tenebrarum reportauit, adumbratus fuit 1. Reg. 17. in Dauide, qui Gygantem illum Goliath cunctis vasta sui corporis mole, & armorum magnitudine formidabilem, singulari certamine aggressus, baculum habens in manu, vniuersalidis iactu percussit, prostravit, atque eiusmet gladio interemit, Philistinorumque exercitum interiectioni dedit, & arma eiusdem in tabernaculo reposuit, cui in vniuersis viribus Israël acclamatum est, Percussit Saul mille, & Dauid decem millia. Huius figuræ explicationem ab August. serm. 197. petamus, ubi agens de hac ipsa Dauide victoria ita scribit, Et in Dauide, inquit, tunc figuratum est, quod in Domino Iesu Christo conpletum est; venit enim verus Dauid Christus, qui contra spiritualem Goliath, id est contra diabolum pugnaturus, crucem suam ipse portauit, videte fratres ubi Dauid Goliath percussit, in fronte visque, ubi crucis signaculum non habebat: sicut enim baculus crucis typum habebat, ita etiam & lapis ille, de quo percussus est, Christum Dominum figurabat: ipse est enim lapis viuus, de quo scriptum est: Lapidem quem reprobauerunt ædificauerunt, hic factus est in caput anguli. Quod autem eum proprio suo interfecit gladio, designatum est, quod in Aduentu Christi suo gladio diabolus victus est qui per nequitiam suam, & iniustam persequutionem, quam exercuit in Christum, omnium in eum credentium perdidit potestatem. Quod autem arma Goliath posuit in tabernaculo suo, arma diaboli

Quinto figuratur
victoria
Christi in
victoria
Dauide contra
Goliath
1. Reg. 17.

1. Reg. 18.
Augustin.

Psal. 117.

922
 Rom. 6. diaboli nos fuimus, sic enim dicit Apostolus: Sicut enim exhibuisti membra vestra arma iniquitatis peccatoris: ita & nunc exhibita membra vestra iustitia Deo: arma enim inimici nostri misit Christus in tabernaculo suo, quando nos, qui domus diaboli fueramus, per ipsius gratiam templum Dei esse meruimus: ita Augustinus.

Christus lapis abscissus est de Virgine Dan. 2.

Sed vnde lapis iste, qui ex Augustino Christum figurabat, abscissus est? sanè hic est lapis ille Dan. 2. Abscissus de monte sine manibus, qui impactus statuz illi per somnium obiectæ Nabuchodonosor, quæ quatuor præcipuas Mundi monarchias Chaldæorum, Perlarum, Græcorum, atque Romanorum significabat, eam contriuit, & quasi in fauillam æstuz a reæ rededit, & in montem magnum euasit, vniuersam terram occupans; Lapis verò iste de monte sine manibus abscissus nihil aliud ex communi Interpretum sententia sibi vult, quàm Christum qui de sacrosancta Virgine propter sui excellentiam, sanctitatem, atque perfectionem mons celsissimus appellata, absque opere viri est conceptus, & genitus. Christum esse lapidem hunc, & Virginem es-

se montem illum vnde abscissus est interpretatur Irenæus lib. 3. contra hæreses, cap. 18. & alij, quos fusè citauit cap. 5.

Hic etiam animaduerendum quinque lapides limpidissimos ex torrente à Dauid acceptos, significare quinque Saluatoris nostri vulnera ex torrente passionis suscepta, & quoniam quilibet Christi actio ratione suppositi erat infiniti valoris, ideo etiam vnius lapidis ictu hostis proferri potuit: At vero vt copiosa esset redemptio, Copiosa profusus, inquit Bernardus serm. 22. in Cant. quia non gussa, sed vnda sanguinis largiter per quinque partes corporis emanauit: ideo quinque lapides accepit, & tam multa, tamque acerba pro nobis perpeti non est dignatus clementissimus Saluator, cui sit honor, & imperium in secula seculorum.

Ex his omnibus perspicuum relinquunt per hanc mulierem, quoniam Christum genuit tartarei draconis domitorem, planè eiusdem caput fuisse contritum; nunc agendum nobis erit quomodo Virgo sanctissima in se ipsa eiusdem serpentis caput contriuit.

QVA RATIONE VIRGO DEIPARA TARTAREI DRACONIS caput in se ipsa contriuerit, & cunctas in orbe hæreses sola interemerit, quæ etiam ratione in alijs, ijs præsertim, qui peculiari eam pietate profectantur, illud conterat, & de fortissimis mulieribus, quæ in veteri testamento eiusdem Virginis typum gesserunt.

C A P V T XXIV.

S Y M M A R I V M.

- Deipara cunctas hæreses sola interemit, nu. 4.
- Deipara in nobis dæmonem vincit, nu. 6.
- Deipara iuuat nos in morte, num. 8.
- Deipara in multiplici virga figuratur, numero 9.
- Eorum exempla, qui in morte singulari Deipara beneficio sunt adiuti, num. 12.
- Deipara in fortissimis feminis Esther, Iudith, Debbera, præfiguratur, num. 16.
- Deipara per Aurotam significatur, numero. 18.

Secundo Virgo sanctissima non tantum gignendo Christum, dæmonem serpentem domuit, sed in se ipsa Dei beneficia omnem serpentis vni, atque furorem à se longè repulit, ac planè propulsauit, quin etiam de pestilentissimo serpentis semine, quod in hæreticorum perfidia peculiari ter propagatur, gloriosum triumphum egit; ac promerit hoc etiam capite serpentis venenati caput contriuisse, eiusque semen debellasse merito prædicatur, vtrumque autem in præsentia ostendemus.